

Sau ngày đợt n c th ng nh t, tôi tr v quê h ng, niềm vui c a nh ng cu c đoàn t ch a l ng xu ng, tôi nghĩ ngay đ n vi c tìm cho mình m t ngh gì phù h p. Th t may m n, cô tôi lúc đó làm vi c H i Liên hi p Ph n t nh có quen cô Hoàng Th Kim Thành, Vi n tr ng VKSND Qu ng Nam - Đà N ng. Khi g p m i bi t, Cô là b n c a Ba tôi t th i ch ng Pháp. Khi bi t tôi có nguy n v ng vào Ngành ki m sát, cô nh n tôi ngay và cho đi h c l p đào t o cán b Ki m sát cùng v i các anh Tr n Minh Tâm (nguyên Phó Vi n tr ng VKS xét x phúc th m t i Đà N ng), Lê Thành D ng (nay là Ki m sát viên VKSND t i cao). Đây là khóa đào t o cán b Ki m sát đ u tiên dành riêng cho h c sinh c các t nh phía Nam (khóa K5B). Ra tr ng, tôi đ c phân công lên Đăk Lăk theo di n tăng c ng cho các t nh biên gi i. Sau ngày Capuchia đ c gi i phóng, Cô Thành xin ngay tôi tr v VKSND t nh Qu ng Nam - Đà N ng n i c tôi đi h c và t đây b t đ u m t hành trình m i đ y th thách, mà n u nh không có nh ng ng i th y trong ngành ch b o, dù đ t thì ch c tôi không đ c nh ngày hôm nay.

Cô Kim Thành là ng i Vi n tr ng đ u tiên c a ngành Ki m sát nhân dân t nh Qu ng Nam - Đà N ng và cũng là ng i Th y đ u tiên c a tôi. Nh ng ngày m i thành l p v i vô vàn khó khăn c a bu i đ u s khai, v a chi n đ u v a xây d ng, đ i ngũ cán b v a thi u v a y u v a ch a có kinh nghi m nên Cô r t quan tâm công tác tuy n ch n và đào t o đ i ngũ cán b . Cô ch tr ng tuy n nhi u cán b tr cho đi Hà N i h c, còn ra t n n i thăm h i đ ng viên, đ n đi ăn, cho quà, thăm l ăng Bác. Nh v y sau này VKSND t nh Qu ng Nam - Đà N ng có m t l p cán b k th a đ s c gánh vác tr ng trách c a nh ng ng i đi tr c.

B y gi x y ra v án kinh t Công ty Đ ng s t 2; Công an và Vi n ki m sát quy t đ nh b t giam m t cán b Công ty này. V án đ c thông tin đ n đ ng chí y viên B Chính tr , Phó Th t ng Chính ph kiêm B tr ng B giao thông v n t i; đ ng chí Phó Th t ng tr c ti p v đ a ph ng cùng v i Th ng tr c T nh y tri u t p cu c h p có s tham d c a đ ng chí Giám đ c Công an và Vi n tr ng VKSND t nh. T i cu c h p, đ ng chí Phó Th t ng nói đã trao đ i v i các đ ng chí lãnh đ o VKSND t i cao, B Công an và yêu c u th ngay cán b Công ty Đ ng s t b b t giam. M i ng i trong cu c h p không ai nói gì và im l ng, nh ng có m t ng i đ ng lên nói: *“Chúng tôi không th (tr t do), chúng tôi làm và ch u trách nhi m tr c Th ng v T nh y và Vi n tr ng VKSND t i cao”*. Cu c h p đ ng i đây. Hôm sau th ký c a đ ng chí Phó Th t ng đ n nhà và g i l i xin l i c a đ ng chí Phó Th t ng đ n Cô Thành. Tôi nghĩ ph i có b n lĩnh và dũng khí c a m t cán b lãnh đ o Ngành ki m sát m i hành đ ng nh v y. Nh ng ch a h t, trong chúng tôi, Cô còn là hình nh c a ng i ch , ng i m .

Tôi cũng có may m n đ c làm vi c đ i quy n c a chú Nguy n m - Phó Vi n tr ng ph trách Kh i hình s . Ai m i l n đ u g p chú cũng nghĩ r ng chú khó g n, làm vi c cùng m i bi t chú nóng tính th t nh ng ch nghi m kh c trong công vi c mà l i bao dung, r ng l ng đ i v i

cán b ờ c ờ p d ờ i. Chúng tôi m ờ i ờ n báo cáo án v ờ i Chú là toát m ờ hôi vì s ờ Chú m ờ ng, b ờ i Chú r ờ t ghét ki ờ u làm vi ờ c h ờ i h ờ t, qua loa. Ch ờ có ch ờ ng c ờ có giá tr ờ ch ờ ng mình m ờ i thuy ờ t ph ờ c đ ờ c chú.

Cùng trong th ờ i gian này, Công an qu ờ n Đ ờ ng s ờ t 2 ti ờ n hành đi ờ u tra m ờ t v ờ án kinh t ờ t ờ i Công ty. Tôi đ ờ c phân công tr ờ c ti ờ p ki ờ m sát đi ờ u tra v ờ án. C ờ quan Công an đ ờ ngh ờ kh ờ i t ờ , b ờ t giam m ờ t nhân viên công ty v ờ hành vi tham ô. Tôi cùng cán b ờ đi ờ u tra tr ờ c ti ờ p báo cáo v ờ i Chú. Phát hi ờ n v ờ án ờ i có liên quan đ ờ n v ờ n đ ờ k ờ thu ờ t, khai kh ờ ng ti ờ n s ờ a ch ờ a xe máy. Chú yêu c ờ u mang h ờ s ờ v ờ cho ti ờ n hành giám đ ờ nh k ờ thu ờ t. K ờ t qu ờ giám đ ờ nh ch ờ k ờ t lu ờ n đ ờ c v ờ m ờ t k ờ thu ờ t nh ờ ng không có k ờ t qu ờ giá tr ờ tài s ờ n chi ờ m đo ờ t nên Chú nh ờ t quy ờ t t ờ ch ờ i phê chu ờ n ờ nh b ờ t giam. Công an qu ờ n Đ ờ ng s ờ t 2 ờ i yêu c ờ u Ty Công an Đ ờ ng s ờ t c ờ cán b ờ ph ờ i h ờ p đi ờ u tra. Đ ờ ng chí Tr ờ ng Công an qu ờ n tr ờ c ti ờ p mang h ờ s ờ qua, báo cáo và m ờ t m ờ c đ ờ ngh ờ phê chu ờ n ờ nh b ờ t t ờ m giam. Nh ờ ng h ờ s ờ cũng ch ờ có v ờ y, không có ch ờ ng c ờ gì m ờ i, chú kiên quy ờ t t ờ ch ờ i phê chu ờ n và yêu c ờ u tr ờ t do cho ng ờ i b ờ t m gi ờ . B ờ can đ ờ c tr ờ t do và V ờ án đ ờ c đình ch ờ đi ờ u tra. Qua vi ờ c này, tôi đã hi ờ u ra mình còn thi ờ u b ờ n lĩnh và ch ờ a làm h ờ t trách nhi ờ m. Vì ờ ra chính tôi ph ờ i là ng ờ i đ ờ xu ờ t đ ờ Chú ra quy ờ t đ ờ nh nh ờ ng đã không làm đ ờ c nh ờ v ờ y. May mà có Chú!

V ờ i cá nhân tôi, th ờ i k ờ hoàng kim c ờ a ngành Ki ờ m sát Vi ờ t Nam chính là th ờ i k ờ bác Tr ờ n Lê làm Vi ờ n tr ờ ng VKSND t ờ i cao. (Tr ờ c đó tôi ch ờ a vào Ngành nên ch ờ a r ờ). Đây là th ờ i k ờ mà tr ờ ng trách c ờ a ngành đ ờ t n ờ ng trên vai ng ờ i đ ờ ng đ ờ u theo nguyên t ờ c “T ờ p trung th ờ ng nh ờ t, lãnh đ ờ o trong Ngành”. Bác Tr ờ n Lê quê Qu ờ ng Nam nên th ờ nh tho ờ ng v ờ công tác, ghé thăm quê. Trong các h ờ i ngh ờ c ờ a Ngành, tôi th ờ ng tháp tùng Vi ờ n tr ờ ng VKSND t ờ nh tham d ờ nên đ ờ c ti ờ p xúc v ờ i Bác. Các anh ch ờ th ờ i đó ch ờ c còn nh ờ ph ờ ng ch ờ m ho ờ t đ ờ ng c ờ a Ngành do bác Tr ờ n Lê ch ờ tr ờ ng “C ờ m n ờ m ch ờ c năng nhi ờ m v ờ - Đ ờ cao ờ ng tâm, trách nhi ờ m - Nâng cao năng ờ c qu ờ n lý đi ờ u hành”. M ờ i nghe qua nhi ờ u ng ờ i còn ờ ờ m và ng ờ ngành “C ờ m n ờ m” là sao, và có vai trò quan tr ờ ng nh ờ th ờ nào mà ờ i đ ờ c đ ờ t lên hàng đ ờ u trong ph ờ ng ch ờ m ho ờ t đ ờ ng c ờ a ngành? Có s ờ ng và làm vi ờ c trong th ờ i k ờ đó m ờ i bi ờ t ch ờ c năng c ờ a VKS là v ờ n đ ờ gây ra nhi ờ u tranh cãi. Cái tên g ờ i Ki ờ m sát còn xa ờ ờ Mi ờ n nam, mà làm không khéo ờ i đ ờ m chân ngành khác, b ờ ng ờ i ta ph ờ n ờ ng. Bác Tr ờ n Lê là ng ờ i Qu ờ ng, nói dân dã nh ờ Bác, n ờ u suy nghĩ th ờ u đ ờ o tôi th ờ y ờ i r ờ t hay, b ờ i n ờ m v ờ ng ch ờ c năng nhi ờ m v ờ thì ai cũng thu ờ c, nh ờ ng “C ờ m n ờ m” thì v ờ a ch ờ c ch ờ n ờ i v ờ a linh ho ờ t uy ờ n chuy ờ n đ ờ thích ờ ng v ờ i đi ờ u ki ờ n hi ờ n hành và trong t ờ ng tr ờ ng h ờ p c ờ th ờ mà không bu ờ ng ờ ng ch ờ c năng. Cùng v ờ i đó công tác qu ờ n lý ch ờ đ ờ o đi ờ u hành luôn đ ờ c coi tr ờ ng, hu ờ n luy ờ n nâng cao và là m ờ t trong ba ph ờ n chính trong các báo cáo ki ờ m đ ờ m t ờ ng k ờ t ngành: Công tác ki ờ m sát, xây đ ờ ng ngành và qu ờ n lý ch ờ đ ờ o đi ờ u hành, v ờ i ph ờ ng ch ờ m nh ờ v ờ y ngành ta do Vi ờ n tr ờ ng VKSND t ờ i cao lãnh đ ờ o đã ch ờ ng v ờ t qua rào c ờ n, cũng có ni ờ m tin c ờ a Đ ờ ng, Nhà n ờ c và đ ờ c các ngành, các c ờ p ờ ng h ờ . Bác Tr ờ n Lê kh ờ ng đ ờ nh “VKS ờ ch ờ c ho ờ t đ ờ ng theo ngành đ ờ c nh ờ ng đ ờ c gì thì đ ờ c, đ ờ c này cũng đã có s ờ lãnh đ ờ o c ờ a Đ ờ ng ờ Trung ờ ng”.

Đ ờ n gi ờ n ch ờ có v ờ y mà đã gi ờ i quy ờ t đ ờ c v ờ ng m ờ c c ờ a m ờ i ng ờ i v ờ đ ờ c thù t ờ ch ờ c ho ờ t đ ờ ng c ờ a ngành và quan h ờ ngành v ờ i c ờ p ờ y đ ờ a ph ờ ng. Th ờ i đó, lu ờ t t ờ ch ờ c VKSND 1982

ra đờ i, nhồ làn gió mồ i tiồ p sồ c mồ nh cho ngành, luồ t mồ i khồ ng đờ nh rồ chồ c năng nhiồ m vồ , vai trò, vi trí cồ a VKSND trong bồ máy Nhà nồ c; ngành ta đúc kồ t tồ thồ c tiồ n nhồ ng bài hồ c kinh nghiồ m, chúng tôi lồ n đờ u đờ c mồ c trang phồ c, có cồ p hàm cồ p hiồ u, hồ i nghồ toàn quồ c triồ n khai Luồ t tồ chồ c VKSND mồ i Nhà Trang trong không khí hân hoan nhồ ngày hồ i...

Khi đờ c phân công làm Chánh Văn phòng VKSND tồ nh Quồ ng Nam - Đà Nồ ng tôi lồ i có đờ p gồ p lồ i thỖ y Hà Mồ nh Trí - Nguyễn Viồ n trồ ng VKSND tồ i cao. Lúc đó là Chánh Văn phòng VKSND tồ i cao. Đi hồ p Văn phòng, gồ p lồ i ThỖ y tôi có nói đùa mồ t câu: *“Em vồ làm Văn phòng trồ c ThỖ y nhồ nhàngh”*, ThỖ y cồ i

Thồ cho tồ hồ c tồ p cồ u nhồ

”. Tôi lồ ng ngồ i và biồ t ngay mình cồ n phồ i sồ a đờ u gì. Tôi kính trồ ng ThỖ y không chồ là hồ c trò cồ a ThỖ y tồ trồ ng mà còn sồ uyên bác cồ a ThỖ y vồ pháp luồ t và nghiồ p vồ Kimm sát. Chúng tôi đờ lồ p tồ p huồ n “Quồ n lý chồ đờ o đờ u hành”, ThỖ y là Viồ n trồ ng đờ n giồ ng cồ buồ c mà không cồ n tài liồ u giáo trình gì cồ , thồ mà ai nghe cũng hiồ u, cũng thồ m.

Còn nhồ , khi Chú Nguyồ n Văn Thìn - Phó Viồ n trồ ng VKSND tồ i cao theo dõi chồ đờ o các tồ nh Miồ n trung nên thồ ng vồ công tác Đà Nồ ng, và nồ u đi công tác tồ các tồ nh khác cũng thồ ng ghé qua Đà Nồ ng. Chú thồ ng nói làm viồ c gì cũng phồ i *“Thồ t thồ c và bồ ích”*. Chúng tôi nghĩ đó chính là thồ c đo hiồ u quồ công viồ c và phồ m chồ t cồ a cán bồ ; ta đờ ra chồ tiêu là cồ n thiồ t nhồ ng chồ nhồ m mồ c đích đờ t chồ tiêu mà không thiồ t thồ c thì chồ tiêu cũng trồ nên vô nghĩa. Bồ y giồ Đà Nồ ng đờ luồ n bàn tán nhiồ u vồ hoồ t đờ ng xuồ t nhồ p khồ u cồ a mồ t công ty, Thanh tra vào cuồ c và kồ t luồ n đờ đây đã xồ y ra nhiồ u sai phồ m cồ n phồ i xồ lý hình sồ , hồ sồ đờ c chuyồ n qua VKSND tồ nh. Anh Đinh Xuân Thồ o (Nguyễn Viồ n trồ ng VKSND tồ nh Quồ ng Nam) trồ c tiồ p thồ lý nghiên cồ u hồ sồ vồ án này. Trồ c sồ c ép đờ luồ n và yêu cồ u cồ a Thồ ng vồ Tồ nh y chúng tôi mang hồ sồ ra VKSND tồ i cao báo cáo; Chú Võ Ngồ c Khuê, Viồ n trồ ng VKSND tồ nh Quồ ng Nam - Đà Nồ ng đờ n anh Thồ o và tôi (lúc đó là Chánh Văn phòng) ra trồ c tiồ p báo cáo vồ i Chú Thìn; sau khi nghe chúng tôi trình bày và ý kiồ n cồ a lãnh đờ o Vồ nghiồ p vồ . Chú Thìn đi đờ n quyồ t đờ nh không do đờ : không khồ i tồ vồ án. Đờ luồ n đờ a phồ ng phồ n đờ đờ i, báo chí đờ a phồ ng và cồ trung đờ ng lên tiồ ng không đờ ng tình. Nhồ ng không thồ khác đờ c vì: Quồ xuồ t khồ u gồ i kho bên Nhồ t, sau thồ i gian cân lồ i giồ m trồ ng lồ ng, thồ m chí hàm lồ ng là viồ c tồ nhiên sao có thồ buồ c tồ i giám đờ c công ty “Làm trái gây thiồ t hồ i” đờ c. Sau này có đờ p làm viồ c cùng Nguyồ n Thanh Sồ n (con trai chú Thìn), tôi hay nói vui “Em giồ ng Chú nhồ ng chồ a nhiồ u”, Sồ n cồ i nhồ đờ ng tình vồ i tôi (?).

Các cô, chú còn đờ lồ i tồ m gồ ng vồ đờ o đờ c và phồ m chồ t: *Ồ n – kimm – liêm – chính”* cồ a ngồ i cán bồ Kimm sát. Ngoài giồ làm viồ c có viồ c riêng cồ n đi lồ i không lồ m đờ ng xe công, dù các Chú là nhồ ng lãnh đờ o cao nhồ t cồ a Ngành. Tôi tồ ng vinh đờ đờ c dùng xe gồ n máy cá nhân đờo bác Trồ n Lê đờ n thăm bồ n trên đờ ng Cao Thồ ng gồ n Bồ nh viồ n quồ n Hồ i Châu; chồ chú Thìn đi thăm nhà bồ n công tác Sồ Lao đờ ng TBXH và Liên đoàn lao đờ ng tồ nh. ThỖ y Trí

Bỏ tôi chờ đến nhà thăm chờ tôi (Thành công bình thường), mà tôi (vợ liệt sĩ) bỏ xe gắn máy đi ra ngoài thành phố mà không có nón mũ gì. (lúc đó chưa có quy định bắt buộc đi mũ bảo hiểm). Các anh ở Lâm Đồng còn kẹt lại, khi bác Trưởng Lê chuyển ra Hà Nội, tình hình cho xe chờ đợi dừng ra theo, nhưng Bác tôi chờ không nhận và yêu cầu trả lại.

Sau khi cô Thành công hiểu, chú Võ Ngọc Khuê - Trưởng ban Nội chính Thành phố được điều động qua làm Viện trưởng VKSND tỉnh, Chú trưởng là cán bộ chính trị bên quân đội nên với phẩm chất đó kết hợp, Chú chờ đợi lên kế hoạch công tác như kế hoạch tác chiến, tôi biết chờ cán bộ tham mưu và lắng nghe ý kiến tham mưu trước khi ra quyết định nên công việc trôi chảy, Chú làm việc theo công trình, kế hoạch, luôn kiểm tra việc thực hiện để xác định những việc cần phải làm tiếp để có kết quả tốt.

Nếu có cái “Thành công không hoàn thành” thì sau khi chú Khuê hiểu ngành Kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Nam - Đà Nẵng vào thời kỳ này. Chúng tôi đến thăm bác Huỳnh Lâm (Nguyễn Phó Viện trưởng VKSND tỉnh cao) ở nhà riêng trên đường Trần Khắc Xuân, bác Lâm hỏi thăm tình hình công quan và cũng biết được nguyên nhân do Lãnh đạo - Điều hành, bởi vậy công trình trên tôi đi đến được anh Nguyễn Quốc Dũng ở Ban Nội chính Thành phố sang làm Viện trưởng. Cũng như chú Khuê, anh Dũng trưởng thành quân đội, chưa quen công việc mới nên tôi và tôi phối hợp được anh em, để bắt đầu tiếp cận lãnh đạo mới như chúng tôi cùng các anh Trưởng Thanh Vân, Đinh Xuân Thọ - Với tiếp cận lãnh đạo mới này đã tiếp hợp được sự đồng lòng toàn ngành, khắc phục công trình, chuyển qua thời kỳ “Phục hồi và phát triển”. Anh Dũng hỏi nóng tính nhưng tôi vui vẻ và hoà đồng - nghe đâu hỏi chỉ cần tranh có biệt danh là “Dũng là a” - Phải chăng phẩm chất đó tôi nên dừng khi hỏi cái tên anh, bên lĩnh vực vàng trước mới áp dụng... Đôi khi tôi cãi lại, anh trưởng nói một câu muôn thuở: Mi cũng như Ph. Em tau rằng công cái tau hùa. Thành anh, chúng tôi sống với nhau “Thành công sẽ chia nhau chén rượu ngọt ngào” như câu Nguyễn Trãi đã từng nói. Tức là chúng tôi tôi sẽ chia tay do chia tách tỉnh. Anh hiểu hiểu làm thủ tục và được tỉnh danh hiệu Anh hùng LLVT, ai cũng vui và thấy xứng đáng được hỏi mu, Huỳnh Anh hùng thì chờ huy quân sự Huỳnh Anh hùng là phải thôi!

Hôm nay thành phố Ngành Kiểm sát Quảng Nam và Đà Nẵng, nhất là Quảng Nam đi lên và phát triển, nhưng cán bộ lãnh đạo cũ như chúng tôi ai cũng vui và an tâm. Riêng tôi tôi như đến các cô chú đã đợi lại cho mình những bài học và tầm nhìn có ngành, có mình như hôm nay./.

TRẦN ĐÔNG CHU

Nguyên Phó Viện trưởng VKSND

Thành phố Quy Nhơn - Đà Nẵng (1995)